

TÜRKİYE MADEN-İŞ SENDİKASI İSTANBUL BÖLGE MERKEZ
ŞUBESİNİN 9-EKİM-1960 TARİHİNDE YAPILACAK İLK NORMAL
KONGRESİNE SUNULMAK ÜZERE 1.1.1959 TARİHİNDEN
30-9-1960 TARİHİNE KADAR :

FAALİYET RAPORU

Maden-İş'in Muhterem Delegeleri ;

Sendikamızın 1956 Senesinde yapılan 10 n cu Genel Kongresinde, yapılan Tüzük tadilatı ile Türkiye çapında teşkilatlanmayı kabullendiği hepimizce malumdur. Sendikamız bu Kongreden sonra bir senelik bir hazırlanma devresi geçirmiş, 1957 tarihinde yaptığı XI. Genel Kuruldan sonra İstanbul Dışına şahlanmaya, teşkilatlanmaya başlamıştır. Ancak iki senelik bir teşkilatlanma faaliyetinden sonra İstanbul işlerini Genel Merkezden ayırmak bir zaruret halini almış ve 1.1.1959 tarihinden itibaren İstanbul Bölge Merkez Şubesi müstakil olarak çalışmaya başlamıştır. Bu müddet içerisinde müteşebbis bir kurucu heyet olarak faaliyette bulunmuş olan İdare Kurulumuz, bazı azalarının muhtelif sebeplerle devamsızlığı neticesinde Genel İdare Kurulunca birkaç defa takviye edilmiş, işlerin aksamasına meydan verilmemiştir.

1- TEŞKİLATLANMA :

Teşkilatlanma mevzuu Sendikamız için en önemli meselelerden birisidir. Bu bakımdan İstanbul Bölgesinde teşkilatlanma mevzuunu Şubeler ve Temsilciler bakımından iki kısımda mütalâa etmek yerinde olacaktır.

A - ŞUBELER :

Bu günkü Merkez Şubemizin İdaresinde 8 Semt Şubesi bulunmaktadır. Bunlardan Eyüp, Topçular, Halıcıoğlu, Topkapı, Bakırköy Semt Şubeleri olmak üzere 5 i, Merkez Şubemiz Kurulduğu sırada mevcut bulunuyordu. Şişli, Pendik ve Silahtarğa Semt Şubeleri ise devremiz içerisinde kurulmuştur.

ŞUBELERDE ATALET :

Burada çekinmeden kaydetmek isterizki, Semt Şubeleri maalesef istenilen faaliyeti gösterememekte dirler. Bu sebeple Şube İdare Kurulları, Genel İdare Kurulunca zaman, zaman takviye edilmek ihtiyacı duyulmuş ve Şubelere gayret verilmek istenmiştir. İdare Kurulları ilk işe başladıkları sırada ilk heyecanla çalışmakta, sonrada toplantılar ihmâle uğramaktadır. Bunun başlıca sebepleri şunlardır.

a) İşb aşına gelen İdareciler çalışma şeklini ve ne yapacaklarını bilmemektedirler. İşte çalışmak bu bilgisizliği gidermeye imkân vermemektedir. Bu bakımdan Seminerlerle yetiştirmeye büyük ihtiyaç vardır.

b) Şubelerin gündüzleri kapısının kapalı olması da şikâyetçi Üyenin doğrudan doğruya merkeze müracaat etme sebebini doğurmaktadır, böylece Şube İdare Kurulları yapacak iş bulmakta da güçlük çekmektedir. Bu bakımdan Şubelerde daimi ücretli kadroda birer Sekreter olması bu eksikliği ortadan kaldıracaktır. Bunun içinde Şubelerde birer telefon olması ve Sekreterin yetkin bir İdareci seviyesinde olması şarttır ki, buda çok güçtür.

Atalet dolayısı ile Topkapı Şubesi bir aralık Genel Merkez binasına kaldırılmış, bilâhare yeni bir İdareci gurubunun doğması ile Şube Topkapıda yeniden faaliyete geçirilmiştir.

Topçular Şubesi, İdarecilerinin desteği üzerine Taşlıtarlaya nakledilmiş, ilk sıralarda hummalı bir faaliyet görülmüşse de, bu gün aynı tempoda değildir. Halıcıoğlu ve Silahtarğa Şubeleri bu gün geçici kurulla idare edilmektedir. Halbuki Silahtarğa Şubesi ilk Kurulduğu sıralarda Merkez gibi faaliyet göstermiştir. Kongremizin bu hususta isabetli kararlar almasını temenni ederiz.

B - SENDİKA TEMSİLCİLERİ :

Sendika Temsilcileri, Sendikamızın ilk temel taşıdır. Bu feragât ve fazilet sahibi arkadaşlar hakkında ne kadar sitayişte bulunsak azdır. Sendika Merkezinde veya zaman zaman Şube binalarında temsilciler toplantıları yapılmış ve bu toplantılar çok iyi noticeler vermiştir. Genel Merkez, bu Sendika temsilcileri hakkında yeni bir talimatname hazırlamaktadır. Hazırlanmakta olan talimatname ile Amerikadaki temsilcilik sistemi tatbik edilmiş olacaktır. Bu sisteme göre, işyerleri 25-30 ar kişilik kısımlara ayrılacak ve her kısım kendi temsilcisini kendileri seçecek, işyerinde seçilen bu temsilciler ise aralarından birisini baş temsilci seçecektir.

C) ÜYELER :

Şubemiz Kurulduğu tarihte İstanbul Bölgesi dahilinde Üye kayıt defterinde son sicil rakamı 100201 iken 30.9.1960 tarihinde bu rakam 104759 a yükselmiştir. Bu hesaba göre devremizde İstanbulda 4558 işçi Sendikamıza kaydedilmiştir. Üye Kaydı bilhassa son zamanlarda oldukça artmış bulunmaktadır.

D) KÜLTÜR EVİ :

Eyüp Semt Şubemizin gayretiyle, Bahariye yolunda bir Kültür Evi açılmıştır. Bu Kültür Evi kitaplarını teberru mahiyetinde etraftan toplamak suretiyle ileride zengin bir Kütüphane haline gelecektir. Diğer Şubelerinde bu örnek hareketin takipçisi olmaları arzu edilen bir husustur.

2- ŞİKAYET VE MÜRACAATLAR VE BUNLAR HAKKINDA TATBİK EDİLEN MUAMELELER :

Muhterem Delegeler,

Sendikamızın kapısı çok zamanlar, Cumartesi günleri de dahil, Sabah 8 den akşam saat 20-22 ye kadar Üyelerimizin şikâyet ve müracaatlarına açık tutulduğu gibi, Şubeler, Sendika Temsilcileri, ve zaman zaman bazı işyerlerinin de tatbik edilen Anketler ve Sendika merkezinde veya Şube binalarında veya buna benzer yerlerde yapılan temsilci veya muhtelif toplantılarda alınan şikâyet ve müracaatlar derhal muameleye konulmuştur.

A - MECBURİ VE İHTİYARİ İSTEKLER :

Şikâyet ve müracaat mevzuu Üyenin beyninde bir istek olarak mevcuttur. Fakat, bu isteklerin çoğu, sorulmadan söylenmiyen cinstendirler. Sendikacılıkta mühim olan isteklerde bu neviden olanlardır ki bunlar İHTİYARİ İSTEK tirler.

Esasen sorulmadan söylenenler (Mecburi istek) için Sendikaca faaliyete lüzum yoktur. Çünkü Üye bu nevi müracaatını doğrudan doğruya kendi inisiyatiyle Sendikaya getirmektedir. Mühim olan sorulmadan söylenmiyen şikâyet ve müracaatları meydana çıkartmaktır. İşte bunun içinde Sendikaca Toplantılar yoluyla, Anketler yoluyla veya işyerlerinde bizzat kendileri ile hasbihal temaslarda bulunmak suretiyle Üyelerin bu nevi istekleri alınmıştır.

B - ŞİKAYET VE MÜRACAATLARIN HUKUKİ DURUMLARI :

Şikâyet ve Müracaatları Hukuki yönde gözden geçirmekte fayda vardır: Bu müracaatlar Hukuki yönden iki kısımda toplanır:

- a) Amme Hukuku ile ilgili olanlar,
- b) Şahsın Hukuku ile ilgili olanlar.

a) AMME HUKUKU İLE İLGİLİ OLAN ŞİKAYET VE MÜRACAATLARDA : Mutlaka Üyenin imzası şart değildir. Sadece bir ihbar kâfidir. Çünkü bu şikâyet ve müracaatların takipçisi bizzat Devlettir. Meselâ işyerinde Sihatle ilgili hususlar (İçme suyu, yıkanma suyu, çalışılan yerin havasının bozukluğu sebebiyle asprâ tör veya havalandırma mehfuzleri ihtiyacı, asit işlerinde çalışanların durumu, işyerinde emniyet tedbirleri gibi....)

Bu gibi şikâyet ve müracaatlar zaman zaman Bölge Çalışma Müdürlüğüne, Savcılığa veya Belediyeye bildirilmiş takip edilmiştir.

b) Şahsın Hukuku ile ilgili şikâyet ve müracaatlar ise, doğrudan doğruya fort haklarına dayanır. Meselâ zam isteği, ücretteki herhangi bir yanlışlık pazar yermiyelerinin verilmesi, fazla mesai veya zamları, iş elbisesi, işverenin hakareti veya baskı, ziyaretçiye çıkma gibi buna benzer daha bir çok müracaatlar şahsın Hukukuna dayanmaktadır ki, bunlar hakkında mutlaka Üyenin yazılı ve imzalı müracaatı şarttır.

Bu nevi müracaatlarda Hukuki bakımdan gene iki kısma ayrılmaktadır:

- I) Tok başlı ihtilâflar,
- II) Toplulukla iş ihtilâfları

I - TEK BAŞLI İHTİLÂFLAR :

İşyerindeki işçi sayısının yüzde yirmisinden daha az sayıda veya bir işçinin müracaat veya şikâyeti tek başlı iş ihtilâfı doğurur. Bunlar hakkında Sendikamızın h al tarzı ve esas prensipleri şunlardır:

Ana Prensip (EN KISA ZAMANDA, EN KISA YOLDAN, EN İYİ ŞEKİLDE MÜRACAATÇI ÜYENİN HAKKINI KORUMAK VE ELDE ETMEK)

Bu prensibe uyularak eğer şikâyet edilen işyeri Sendikayı h üsnüniyetle karşılayan ve muhatap tanıyan bir işyeri ise, o müracaat Sendika Müfettiğine havale edilerek yerinde halledilmiye çalışılır. Halledilememişse mü-

racaatın şekline ve ehemmiyetine göre ya Bölge Çalışma Müdürlüğüne intikal ettirilir veya Sendika Hukuk Müşavirliğine havale edilerek dava açılır.

I)a-BÖLGE ÇALIŞMA MÜDÜRLÜĞÜ :

Bölge Çalışma Müdürlüğü malûm olduğu gibi çok dar kadro ile çalışan bir dairedir. Halbuki iş bünyesi gittikçe genişlemektedir. Sendikalarda Grev hakkı ve Kollektif akit yapma hakkı olmadığı için, bütün şikâyet ve müracaatlar hemen hemen Bölge Çalışma Müdürlüğüne intikal ettirilmektedir.

Diğer taraftan Bölge Çalışma Müdürlüğü selâhiyetleride çok kısırdır. Müfettişlerin hiç bir icrai selâhiyeti mevcut değildir. Ücret kadroları ise çok düşüktür. Bu sebepler dolayısı ile Bölge Çalışma Müdürlüğü Müfettiş Kadrosu, tam ehil şahsiyetlere de sahip değildir. Zaman zaman birçok işyerlerindeki Üyelerimizden, (Şikâyet yapalı üç hafta oldu kimse gelmedi, Müfettiş geldi gitti, sadece yazahane de konuştu, bizlerle konuşmadı veya Müfettiş gelip gideli üç ay oldu hiç bir netice çıkmadı) gibi şikâyetlerin gelmesinin sebepleri bunlardır. Buna rağmen sosyal münasebetlerin tanziminde mevcut imkânsızlıklara rağmen elinden gelen gayreti esirgemeyen Sayın Bölge Çalışma Müdürü Sabih Türsan ile, diğer birkaç Müfettiş ve memur arkadaşına teşekkür etmeyi bir borç telakki ederiz.

Çalışma Vekâleti hakkında ki teşkilât Kanununun, bu günkü ihtiyaçlara uygun şekilde yeniden tadilini temenni ederiz.

I)b-İŞ MAHKEMELERİ :

İş Mahkemelerinde davası bulunan Üyelerimizde çok zaman davalarının 2-3 sene gibi bir müddetle, haddinden çok fazla uzamasından şikâyetçidirler. Halbuki İş Mahkemelerinin kuruluş gayesi şudur: İşçi geçimini günlük kazanına bağlamış kimsedir. Bu bakımdan dava mevzuu çok zaman ücrete taalluk ettiği göre, dava neticesini uzun zaman beklemeye tahammülü yoktur. Bu sebeple, İşçi davalarının kısa zamanda halli için iş mahkemeleri kurulmuştur. Fakat, ne yazıkki bu gün iş mahkemeleri, kuruluş gayelerinin tam aksine iş görmektedir. Bunun da sebebi zaman zaman hakimlerin değişmesi ve günden güne artan iş davaları karşısında İstanbuldaki sadece iki iş mahkemesinin kifayetsizliğidir. Buna ilâveten toplulukla iş ihtilâfları da bu mahkemelerden birisine yüklenmiştir. Grev ve Kollektif akit hakkı tanındığı takdirde, iş mahkemelerinin yükünün hafifliyeceği kanaatindeyiz. Diğer taraftan iş mahkemeleri ihtiyaca göre islah muhtaç müesseselerdir.

(İş Mahkemesinde Sendika Hukuk Müşavirliğince açılan davaların listesi ilişiktir.)

I)c-SİGORTA İLE İLGİLİ ŞİKAYETLER :

Bu günkü durumda işçilerin Sigortadan şikâyeti, işyeri şikâyetlerinden daha fazladır. Ve bu şikâyetler maalesef gün geçtikçe çoğalmaktadır. Her gün doktordan memurdan ve işlerin aksamasından, günü gününe yürümemesinden yapılmakta olan bu şikâyetlerin başlıca mühim sebepleri şunlardır:

1-İşçi Sigortaları Kurumu Merkeziyetçi sisteme göre kurulmuştur. Bütün selâhiyet Genel Müdürlüktedir. Genel Müdür ise Çalışma Vekilince tayin edilmektedir. Yönetim Kurulu ekseriyeti ise Devlet memurudur. Genel Kurul selâhiyetsiz bir organdır. Binaenaleyh teşkilât Kanunu tadile muhtaçtır. Düşük iktidar bu sistemi, kendi politikasına daha yararlı bulduğu için değiştirmek istememişti. Fakat, bu günkü iktidarın, diğer kurumlarla birlikte, İşçi Sigortaları Kurumunda islah etmekte olduğunu görerek teselli buluyoruz.

2-Sigorta İdaresinde çalışan Doktor, memur ve müstahdem Sosyal davanın ne olduğundan, işçi haloti ruhiyesinden bîgânedirler. Nasılki, memlekette bir orman davası için orman fakültesi, ziraat davası için ziraat fakültesi kurulmuş eleman yetiştirilmekte ise, Sosyal dava içinde bir mektep açılmalı, Sigorta için eleman yetiştirilmelidir. Başka türlüde bu davanın halline imkân yoktur.

II- TOPLULUKLA İŞ İHTİLÂFLARI :

Müracaatların mühim bir kısmında Toplulukla İş İhtilâfı mahiyetinde olanlardır ki, umumiyetle ücret arttırılmasına dayanmaktadır.

Sendika faaliyetlerinin % 65 nisbetini tutan Toplulukla İş İhtilâfları mevzuunda Sendikamız titizlikle durmaktadır. Sendika olarak bu husustaki politikamız daima, ilk safhalarda anlaşmayı temin etmek olmuştur. Esasen bu husus ilişik listelerde de görülmektedir. Fakat, Grev ve Kollektif Akit hakkının olmayışı karşısında çok aksak ve ağır yürümekte olan tahkim sistemi ile, Sendika olarak istikrarlı bir ücret politikası takibi imkânsız bulunmaktadır.

a) HAKEM KURULLARI :

Hakem Kurulları günü gününe ücret temevvüçlerini takip eden ve hayat şartlarını, geçim şartlarını tesbit edebilen bir büroya sahip doğıldır. Bu söbepçe ,daha ziyade ihtilâflı işyeri mümassillerine nisbetle bir karar çıkarılmaktadır. çok zaman bu kararlar kilişeleşmiştir. Esasen haddi zatında mümassil olarak seçilen işyerleride esas ücret seviyesine sahip değil ve ücretleri ayarlanmaya muhtaç bir işyeridirki, ihtilâflı işyeri için hedef tutulsun.

b) YÜKSEK HAKEM KURULUNUN SON DURUMU :

Üzülerek ifade etmek isterizki, Yüksek Hakem Kurulu ihtilâfları reddetmiye başlamıştır. Fakat, Yüksek Hakem Kurulundaki işçi temsilcileri bu kararlarına iştirak etmemektedir. Birkaç ay önce zuhur eden piyasa krizi bu günkü yavaş yavaş ortadan kalkmıştır. Zam istenen ücretlerin düşüklüğü ise, düşük iktidar devrinden kalmadır. Ve bu sebeple iktidar hükümetinin ucuzlatma ile ilgili iktisadi istikrar politikası ile münasebeti yoktur. Bizim kanaatinizce bu ihtilâfların reddi, daha ziyade çalışma Genel Müdürlüğünde ilgili daireden gelmektedir. 27 Mayıs inkilâbından sonra her dairede olduğu gibi, Çalışma Genel Müdürlüğünde islahı beklediğimiz hususlardan olduğu halde, bu güne kadar bu islahatın olmayışı, maalesef işçiyi üzücü neticelerin doğmasına sebep olmaktadır.

c) İL HAKEM KURULUNDA İŞÇİ TEMSİLCİLERİ :

Geçen sene içerisinde İl Hakem Kurulundaki iki işçi temsilcisinin, bazı sebepler dolayısı ile Sendikamızla ilgili ihtilâflar hakkında aleyhte müdahaleleri karşısında, bu iki işçi temsilcisi için REDDİ HAKİM talebinde bulunmuş, talebimiz Yüksek Hakem Kurulunca kabul edilmiştir.

Bunun üzerine İl Hakem Kurulu işçi temsilcileri seçiminde Sendikamız özel bir liste ile seçime girmiş 18 adayın 16 sıını Sendikamızın listesindeki şahıslar kazanmıştır. Bu münasebetle senclerden biri gelen Kanun anlayışı Sendikamızın müdahalesi ile değişerek, seçilerek İl Hakem Kurulu temsilcilerinin mümessil olması şart olmadığı kabul edilmiştir. Bu münasebetle mümessil olmadığı halde Sendikamızın Genel Başkan Vekili Kâzım Narmanlı İl Hakem Kuruluna işçi temsilcisi olarak girmiş vazife görmektedir.

1) ASGARİ ÜCRET :

Asgari ücret işkolumuzda tesbit edileli üç sene oldu. Düşük iktidar devrinde bunun yenilenmesini müteaddit defalar istediğimiz halde maalesef kale alınmamıştı. İnkilâp Hükümetinin ilk Çalışma Vekili Profesör Cahit Talas'a ise müracaatımızda, bütün işkollarındaki asgari ücretlerin yeniden tesbit edileceğini vadetmiş olmasına rağmen bugüne kadar netice çıkmadı. Asgari ücretlerin en kısa zamanda yeniden tesbiti şarttır.

3 - ÜST KADEMELERLE TEMASLAR :

Sendikamızın İstanbul Merkez Şubesinin temas halinde olduğu iki üst kademe vardır. Bunlardan birisi Sendika Genel Merkezimiz, diğeri ise İstanbul İşçi Sendikaları Birliğidir.

A- GENEL MERKEZ İLE TEMASLAR :

Merkez Şubemiz, Genel Merkezle bir binada bulunduğu için aslında faaliyetleride müşterektir. Bu bakımdan Genel Merkez kadrosu mesaisinin mühim kısmını İstanbul Şubesi işlerine hasretmektedir.

a) TOPLULUKLA İŞ İHTİLÂFLARI SEÇİMİ :

Merkez Şubemiz, Genel Merkezle birlikte bundan bir müddet evvel birisi Genel Merkezde diğeri de, Eyüp Şubesinde olmak üzere iki Seminer açmıştır. Merkez binasında açılan Seminerin gayesi Toplulukla İş İhtilâflarına temsilci yetiştirmek idi. Bir ay kadar devam eden Seminer 15 kişi ile başladığı halde, sonunda üç kişi ile sona erdi. Ve fakat bu üç kişinin de iş durumları dolayısıyla ihtilâflarda vazife alması imkânı olmadı.

b) TEKNİK SEMİNER :

Eyüp Şubesinde Şube ile müştereken açılan Seminer için ücretli teknik hoca tutuldu. Azda olsa bu seminerden mezan olan ve istifade eden işçi arkadaşlar oldu. Bu seminer için çok emeği olan seminer müdürü Genel Başkan Vekili Kâzım Narmanlı ile, Seminer için özumlu teknik levazımatı Sendikamıza hediye etmek nezaketinde bulunan, Ayvansaray Cıvata Fabrikasına teşekkürü borç biliriz.

B - BİRLİK İLE TEMASLAR :

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği, Sendikamız Türkiye çapında teşkilatlanmaya başladığından sonra, Sendikamızın yalnız İstanbul teşkilatını temsil etmektedir. Bu bakımdan dönemimiz içerisinde 6 ay ara ile yapılan her iki birlik kongresine İstanbul Merkez Şubemiz delege vermiş ve iştirak etmiştir. 27 Mayıs inkilâbından sonra düşük iktidarın baskısı ile iş başına gelenler karşısında guruplaşan idealistler gurubu içerisinde Sendikamız dahil olmuş ve son Birlik kongresinde idealistler gurubunun işbaşına gelmesi ile Sendikamızdan üç aza birlik İdare Kuruluna girmiştir. Bunlar Şunlardır: Birlik Başkan Vekili olan Kazım Nârmanlı ile, Birlikte aza Hayrettin Güneş Sendikamızın Genel Başkan Vekilleridir. Birlik Muhasibi olan Adnan Arkin ise, Şişli Şubemiz Başkanıdır.

4 - N E T İ C E :

Muhterem Delegeler ,

Buraya kadar meseleleri bilhassa umumi olarak prensip bakımından izaha çalıştık. İmkânsızlığı dolayısı ile hadiseleri münferiden ele alamadık. Eğer her hadiseden teker teker bahsetmek icap etse, o zaman bu Rapor, büyük bir kitap olurdu. Buna rağmen bilhassa bahsi gereken mühim hadiseler de mevcuttur. Fakat, olmuşun müzakeresinden ziyade gelecek için düşünmenin daha faydalı olacağı prensibine istinaden onlardanda bahsi lüzumlu görmedik.

Maden-İş'in Aziz Delegeleri,

Bütün hadiseler gözden geçirilince görülmektedirki, bu gün mevcut şartlar içerisinde Sendikacılık bir sıkıntı içerisinde. Muzdarip ve dertli işçinin hemen derdine çare arayışı karşısında, imkânsızlıktan gelen derhal ve kesin bir iş yapamama sıkıntısı içerisinde bulunan Sendika İdarecileri, bu ezgi altında ozılmekte ve Sendikalar maalesef bir muamelecilikten ve kırtasiyecilikten ileri gidememektedirler.

Halbuki Sendikacılık bu değildir, Sendikalar, Memleket Sanayileşmesinde ve Milli İktisadiyatta mühim rol sahibi milli teşekküller olmalıdırlar. Sosyal sahanın en adil tanzimcisi ancak Sendikalar olabilir. İşçi hak ve menfaatlerinin tesbit ve tanziminde söz sahibi olmak, işçinin en tabii hakkıdır. Bu söz hakkında ancak Sendikalar vasıtasıyla kullanılabilir. İşçi hak ve menfaatlerinin yalnız işveren tarafından tek taraflı tesbit ve tayini, Demokratik rejime uyan bir husus değildir.

İşçinin hak ve menfaatlerinin tesbit ve tayininde işçinin söz sahibi olması ise, Sendika hürriyeti manasında anladığımız Kollektif Akit ve Grov hakkının Sendikalara tanınması ile kaim olur. Düşük iktidarın bu husustaki vaadlerini çok dinledik. Temennimiz odurki İnkilâp Hükümeti, bu en tabii hakkımızı bu devre içerisinde Kanunlaştırsın ve bizleri tekrar Politika cambazlarının eline bırakmasın.

Kongremize başarılar diler, yeni seçilecek arkadaşlara şimdiden başarılar temenni ederiz.

MADEN-İŞ
İSTANBUL BÖLGE MERKEZ ŞUBESİ
İDARE KURULU

TÜRKİYE MADEN-İŞ SENDİKASI
HUKUK MÜŞAVİRLİĞİNCE
KAZANILAN DAVALAR

HÜKMEN TAHSİL
EDİLEN MİKTAR

İŞÇİ	İŞVEREN	HÜKMEN TAHSİL EDİLEN MİKTAR
1- Çetin Kolkıranlı	J. Kambi, J. Rataş (Profilo Fab)	3224 : -
2- Mahmut Atay	Şakir Zümre	1115 : 03
3- İsmail Çalıışkan	Şakir Zümre	1590 : 15
4- Faik Uludeniz	Galip Demirağ (Nu. D. Müessesesi)	37 32 : 50
5- Muhittin Tamer	Mithat Beştas	1061 : 84
6- Ali Delioglu	Hurdacılık Kol. Şt.	2500 : -
7- Enver İrmaksu	" " "	2500 : -
8- Hacı Çakıroğlu	Mekanik İmalât ve Sanayii Ltd. Şt.	1696 : -
9- Sabri Budak	İbrahim Uzel ve Ort. Ltd. Şt.	2933 : 60
10- Aziz Özdemir	Mekanik İmalât ve Sanayii Ltd. Şt.	1780 : -
11- Mehmet Karakuha	" " " " " "	1164 : -
12- Mehmet Çelik	İbrahim Uzel ve Ort. Ltd. Şt.	3706 : 40
13- Mavlüt Kısa	İşçi Sigortaları Kurumu	Malîyet Derecesi % 10 açığarıldı. Gelir Bağlandı.
14- İsmet Karabıyık	Mekanik İmalât ve Sanayii Ltd. Şt.	1700 : -
15- Alibey Sezer	Ar Çelik A. Ş.	1231 : 20
16- Durbbha Aydın	Saim Özkurşun	2860 : 62
17- Ali Kayhan	Şakir Zümre	368 : 70
18- Vaşıl Toleras	İstanbul Tamirat Fabrikası	3070 : -
19- Kemal Usta	Yakup Kazdal Kontrolâk Fab.	2000 : -
20- Mustafa Çetli	İktisadi ve Sinal Tesirat A. Ş.	747 : 40
21- Nuri Alçiçek	" " " " " "	747 : 40
22- Fevzi Gül	" " " " " "	747 : 40
23- Gınlık Horhumburoğ.	Artin Harçuyan	4653 : 60
24- Mehmet Aslan	Hayati Nayman	3000 : -
25- Erol Bostan	Ar Çelik A. Ş.	2500 : -
	Y. K. K. U. N.	52732 : 84

DERDEKİ DAVALAR :

TALEP EDİLEN
MİKTAR

İŞÇİ	İŞVEREN	TALEP EDİLEN MİKTAR
1- Mustafa Toraman	Sabahattin Sunguroğlu	2363 : 20
2- Hüseyin Yılmaz	Türmen, Madeni Sanayii A. Ş.	12000 : -
3- Ahmet Gönen	Oto Yay ve Madeni İşya Ltd. Şt.	5872 : -
4- M. Bahri Gülleryüz	Etra Palatacalık T. Ltd. Şt.	766 : -
5- Yusuf Tanyeli	Türk Ambalaj Sanayii A. Şt.	2552 : -
6- Mustafa Çevik	Şakir Zümre	6887 : 80
7- Tevfik Metin	" "	6887 : 80
8- Recep Polat	Rapidüs Metal En.	920 : -
9- Yusuf Kurtuluş	Aron Levent Gaz Ocak Fab.	1917 : -
10- Tefvik Aktürk	Fatma Tatari Dikiş Matinası Fab.	16042 : -
11- Recep Kamat	T. D. D. Fab. A. Şt.	950 : 25
12- Andon Gediz	Kurşun Metalurjisi	9572 : -
13- Ratip Ümitlen	T. D. D. Fab. A. Şt.	1140 : -
14- Nusret Uslu	İşçi Sigortaları Kurumu	Malîyet Derecesinin Yükseltilmesi.
15- Enver Tosun	Cenâl İkçuoğlu	10000 : -
16- İsmail Uzunoğlu	Saim Özkurşun	10727 : 50
17- Şükrü Akkirpi	Madeni Pinyevi Boyalar	1916 : 49
18- Aslan Malu	T. D. D. Fab. A. Şt.	7500 : -
19- Kerim Çam	Özgen Sanayii ve Ticaret Ltd.	1768 : -
20- Hüseyin Arıcan	Dümeks Ticaret A. Ş.	14000 : -
21- Salin Buz	Bakır Levha Sanayii	2084 : 23
22- H. Avni Bilgin	Garanti İnşaat Ltd. Ort.	13205 : -
23- Hüsnü Eyiçel	Mekanik İmalât Ticaret Ltd.	5420 : -
24- Hikmet Fırat	" " " "	6438 : -
25- Ahmet Sozan	" " " "	5282 : -
26- Ahmet Kızıl	Murtaza Funadan	5162 : -
27- Arif Kanalıcı	" " " "	3940 : -

2. Sayfa

İŞÇİ	İŞVEREN	TALEP EDİLEN MİKTAR
28-Nihat Gürek	Mustafa Taşkıran	9950
29-Hüseyin Coşan	Demir ve Bakır Lmd.Şt.	2611
30-Necati Pınar	" " " " "	520
31-Mehmet Yıldız	Hasan Dalgıç	7795
32-Ahmet Etyemez	Garanti İnşaat	4100
33-İsmail Akyol	" "	2702
34-Hasan Yaman	" "	2841
35-Cemil Tepesidelik	" "	6212
36-M.Ali Körükçü	" "	7400
37-Vehip Kenar	Rabak Elektronik Bakır Fab.	9490
38-İbrahim Ermiş	Faruk Demirbağ	3400
39-Halil Çakır	Şakir Zümre	6480
40-Ahmet Işık	" "	5880
41-Mithat Ebren	Gümüş Sanayii	9290
42-Remzi Sayalioğlu	Şevket Çambal	6000
43-Celalettin Erkazan	Türk Demir Döküm Fab.	20000
44-Halil İbrahim Eker	Şakir Zümre	7400
45-Sabri Salın	Mekanik İmalat	6250
46-Recep Genç	Mehmet Kuzu İmamları	4250
47-Recep Kula	" " "	2400
48-Mehmet Alaca	Şakir Zümre	10980
49-Cemil Mazlum	A.S.A.Piros Döküm	20000
50-Mehmet Dursun Şan	Pek Çay Sanayii	33000
51-Behit Sadık Tanırgan	" " "	19000
52-Mehmet Ali Kayış	Gülbenk Gemici	32000

TÜSTAV ARAŞTIRMA VAKFI

TÜRKİYE MADEN-İŞ SENDİKASI İSTANBUL BÖLGE MERKEZ ŞUBESİNİN 1.1.1959 TARİHİNDE 30.9.1960 TARİHİNE KADAR ÇIKARDIĞI
TOPLULUKLA İŞ İHTİLAFLARI LİSTESİDİR.

NO	İHTİLAFLI İŞ YERİ UNVANI	İh.Çıkış Ta.	Talep	Neticelendiği Safha	Neticelendiği Tarih	N E T İ C E
1	Ticaret ve Sanayi Demir İşleri T.A.Ş., Çiğata Fab.	8-1-1959	Yesiltilim Kırsal	Uzlaşma	16-2-1959	Tekrar vesaitin tecrübe mahiyetinde iptası, 1 ay
2	ARITMAŞ ÇİVİ FABRİKASI	7-2-1959	% 50	"	1-3-1959	Kademeli olarak Zam. (Orta ma 100-150 lirası arasında % 15 ZAM
3	JUMBO ÇATAL KUMİT FABRİKASI	12-2-1959	"	"	22-6-1959	% 15 ZAM
4	İHSAN GÖKÇAY OTO ELKAS FAB.	5-3-1959	"	"	9-3-1959	Seymen Haftalık ücreti net 10 lirası ZAM.
5	PUTİLESAN ÇİVİ FABRİKASI	28-3-1959	% 100	"	10-6-1959	% 9,2% 10% 11. ZAM.
6	ANDON ZORZO FADYORÇİ FAB.	20-4-1959	% 50	"	30-4-1959	15 liraya kadar % 30, 15 liradan yukarı % 20 ZAM.
7	OMEGA KİTİ FABRİKASI	14-5-1959	"	"	13-7-1959	Haftalık ücretlere 10 liralık ve 15 liralık arasında ZAM.
8	OPALIT FABRİKASI	23-5-1959	"	"	26-10-1959	Kademeli olarak 100 ila 150 kuruş ZAM.
9	SAMUEL YARUHAN	8-7-1959	"	"		% 10 ZAM.
10	MADEN HURDACLILIK ŞT.	16-7-1959	"	"	27-8-1959	2,5 lira ile 7,5 lira arasında ZAM, Yüksek ücret alanlar hariç.
11	ONNİK DEMİRCİ BAKIR FAB.	16-7-1959	"	"	22-9-1959	Haftalık ücretlere 10 liralık ve 20 liralık arasında Z A M .
12	FARUK DEMİRBAĞ KİTİ FAB.	11-8-1959	"	"	1-10-1959	Kademeli olarak ZAM.
13	MOİZ GABAL TENEKE KUTU FAB.	15-10-1959	% 55	"	14-3-1960	Asgari ücret 15 liraya 20 liralık arasındaki ücretlere % 10, 20 liradan yukarı % 5 ZAM.
14	KOROZO DÜĞME FABRİKASI	26-11-1959	% 50	"	11-1-1960	10 liraya kadar 100 kuruş 10 liradan yukarı 125 "
15	ARITMAŞ ÇİVİ FABRİKASI	20-1-1960	"	"	1-2-1960	Kademeli olarak 100-150 Kuruş Z A M .

No	İHTİLAFLI İŞYERİ UNVANI	İh. Çıkış Ta.	Talep	Neticelendiği Safha	Neticelendiği Tarih	NETİCE
16	GENERAL ÇELİK EŞYA FAB.	18-2-1960	~~XXXXXX~~ % 55	Uzlaşma	21-3-1960	Kademeli olarak % 10 ile % 40 lıra arasında ZAM.
17	ŞEŞBEŞLER DÖKÜMHANESİ	21-4-1960	% 50	"	25-5-1960	Aylık ücretlere 50 lıra ile 100 lıra arasında ZAM.
18	RABAK BAKIR FABRİKASI	20-10-1959	% 50	Kesin Uzlaşma	27-1-1960	98 işçiye kademeli olarak 5.865 lıra dağıtılmış ve 150 kr. luk yemek verilmiştir.
19	ELEKTRİK-METAL SANAYİİ FABRİKASI-İOFKAPI.	12-12-1959	"	"	7-3-1960	Haftalık ücretlere 10 lıra ile 25 lıra arasında ZAM. Asgari haftalık 60 lıra.
20	NUR MADENİ EŞYA FABRİKASI	18-2-1960	"	"	9-5-1960	15 liraya kadar 100,15 lıra kadar tükettiği ZAM.
21	ARITTAŞ ÇİVİ FABRİKASI	4-8-1960	% 35	"	30-9-1960	% 15 Seyyamen ZAM.
22	DEVELİ EMAYE FABRİKASI	6-6-1959	% 50	İl Hakem Kurulu	7-9-1959	% 10 ile % 25 nisbetinde ZAM.
23	ŞAKİR ZÜMRRE FABRİKASI	25-6-1959	"	"	28-9-1959	100 Kuruş Seyyamen ZAM.
24	KAVEL KABLO FABRİKASI	6-7-1959	"	"	12-2-1960	% 10 Seyyamen ZAM.
25	DENEY ÇİVATA FABRİKASI	7-1-1960	% 45	"	8-4-1960	Yemek ücretleri 175 kuruşa çıkarılmıştır.
26	FARUK DEMİRBAĞ KILIT FAB.	18-2-1960	Yemek ücretlerinin arttırılması	"	18-4-1960	
27	HALICIOĞLU TEL ÇİVİ FAB.	15-3-1960	% 50	"	22-9-1960	İşverenin vermiş olduğu Zam üzerine, 100 kuruş işçi ücretlerine daha zam.
28	MUBAR MARDİRƏSYAN GAZ OCAĞI FABRİKASI	6-2-1960	% 75	"		İşçi ücretlerine 100 kuruş Seyyamen ZAM.
29	DOĞU MADENİ EŞYA ÇAKMAK FABRİKASI.	24-1-1959	% 50	Yüksek Hakem Kurulu	7-10-1959	7 Liraya kadar % 20, 7 liradan 10 liraya kadar, ilk 7 lirasına % 20, 10 liraya kadar olan kısmına % 15, 10 lırdan yukarı ilk 7 lıra kadar olan kısmına % 10.

TÜRKİYE SOSYAL İSTİSTAT ARAŞTIRMA KURUMU

-NO	İHTİLÂFLI İŞYERİ UNVANI	İh. Çıkış Ta.	Talep	Neticelendiği Sarfba	Neticelendiği Tarih	N E T İ C E
30	ÜSTEN KONSERVE VE LİTOLU TENEKE KUTU FABRİKASI	12-2-1959	% 50	Yüksek Hakem Kurulu	5-6-1959	% 10 Z A M .
31	DEMİR ÇELİK İŞ FABRİKASI	19-2-1959	"	"	10/22/1959	Seyyamen 100 kuruş ZAM.
32	CİHAN RADYO FABRİKASI	5-3-1959	"	"	19-2-1960	Seyyamen 100 kuruş ZAM.
33	HUPAR MADENİ EŞYA FABRİ	14-3-1959	"	"	9-8-1959	Seyyamen 100 kuruş ZAM.
34	İBRAHİM UZEL OTO MAKAS FAB.	20-4-1959	"	"	12-3-1960	Seyyamen % 10 ZAM.
35	TÜRK ANBALAJ SANAYİİ FAB.	25-4-1959	Ş	"	12-10-1959	Nisap Teminsizliğinden Reddedilmiştir.
36	DOĞU MADENİ EŞYA ÇAĞIRAK FAB.	27-5-1959	Yemek verilmesi	"	14-10-1959	Reddedilmiştir.
37	EMAYEPAŞ MADENİ EŞYA, SAÇ VE EMAYE FABRİKALARI	2-7-1959	% 75	"	4-12-1959	8 liraya kadar % 15, 8 11 radan yukarı, ilk 8 lira şına % 15, yukarı kısmı % 10
38	GENERAL DİKİŞ MAKİNASI FAB.	6-7-1959	"	"	28-7-1960	Nisap teminsizliğinden Red.
39	İHSAN GÖKÇAY OTO MAKAS FAB.	13-10-1959	% 50	"	13-5-1960	Seyyamen % 10 ZAM.
40	TEKSAN KOLLEKTİF Şİ.	15-10-1959	% 60	"	28-4-1960	Seyyamen % 10 ZAM.
41	LİTOLU TENEKE KUTU FAB.	24-12-1959	"	"	bitmedi	Seyyamen % 15 ZAM.
42	TÜRMESAN ÇİVİ FABRİKASI	7-1-1960	% 45	"	26-7-1960	İl Hakem Kurulu kararı Be
43	OTO YAY MAKAS FABRİKASI	5-11-1959	% 50	"	11-5-1960	Seyyamen 100 kuruş ZAM.
44	BAKIR TEL SANAYİİ FAB.	22-10-1959	"	"	Bitmedi	Yüksek Hakem Kurulunda.
45	ANDON ZORZO RADYÖTÖR FAB.	24-12-1959	"	"	"	Yüksek Hakem Kurulunda.
46	SALIM ÖZKURŞUN BAKIR FAB.	27-2-1960	% 55	"	"	İşyeri kapamış olduğundan İl Hakem Kurulunda durdu- rulmuştur.
47	KIZILKAYA DEMİR ÇEKME FAB.	15-3-1960	% 50	"	"	İşçilerin işten ayrılması dolayısı ile ihtilaf dur- durulmuştur.
48	TERNAL SANAYİİ FAB.	21-4-1960	"	"	Bitmedi.	İl Hakem Kurulunca Karar beklemektedir.

No	İHTİLAFLI İŞYERİ UNVANI	ih.Çıkış Ta.	Talep	Neticelendiği Safha	Neticelendiği Tarih	M E T İ C E
49	LEVANT GAZ OCAĞI FAB.	21-4-1960	% 50			Yüksek Hakem Kuruluna İntikâl ettirildi.
50	FARUK DEMİRBAĞ KILIT FAB.	23-6-1960	% 40			İl Hakem Kuruluna İntikâl ettirildi.
51	DEVER TEKNİK PRES ATELYESİ	4-8-1950	% 70			Kesin uzlaşmaya İntikâl ettirildi.
52	TİCARET VE SANAYİİ T.A.Ş. DEMİR İŞLERİ CİVATA FAB.	4-8-1960	% 30			İl Hakem Kuruluna İnti- kâl ettirilmiştir.
53	E.A.S. AKÜMÜLTÖR FAB.	4-8-1960	% 25			İl Hakem Kurulunda
54	" " " "	" "				İl Hakem Kurulunda
55	EMAYE TAŞ MADENİ EŞYA SAÇ VE EMAYE FABRİKALARI	8-9-1960	% 50			Kesin uzlaşmaya İnti- kâl ettirildi.
56	İSTANBUL DÜĞME FABRİKASI KASIMPAŞA?	8-9-1960	% 35			Kesin Uzlaşmada
57	GENERAL ELEKTRİK AMPUL FABRİKASI	22-9-1960	% 60			Kesin Uzlaşmada

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ